

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie september 2012

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 281/2012
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	22. augusta 2012
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie označených práv postupom a uznesením najvyššieho súdu.</p> <p>Sťažovateľ bol uznesením Špecializovaného trestného súdu z 27. júla 2011 vzatý do väzby. Špecializovaný trestný súd svojím ďalším uznesením z 22. decembra 2011 vyhovel žiadosti sťažovateľa a prepustil ho z väzby na slobodu. Najvyšší súd svojím napadnutým rozhodnutím v konaní o sťažnosti prokurátora zrušil uznesenie špecializovaného súdu z 22. decembra 2011 a zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť na ústavnom súde.</p> <p>Sťažovateľ v podanej sťažnosti koncentroval svoju argumentáciu predovšetkým na to, že „V čase, kedy Najvyšší súd SR vydal napadnuté uznesenie, t. j. dňa 16. 01. 2012, presiahla celková lehota väzby v prípravnom konaní spolu a už predtým vykonanou väzbou viac ako 41 mesiacov, a to za 2 roky a 329 dní počas pôvodnej väzby spolu s 5 mesiacmi a 20 dňami následnej väzby. V danom prípade došlo k výraznému prekročeniu zákonom povolenej maximálnej lehoty trvania väzby v prípravnom konaní...“.</p>
ratio decidendi	<p>Úlohou ústavného súdu bolo posúdenie predovšetkým tej skutočnosti, či aj vzhľadom na závery vyplývajúce už z nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 55/98 došlo v sťažovateľovej trestnej veci k výraznému prekročeniu zákonnej lehoty väzby, a to nielen v rámci prípravného konania, ale aj celkovej zákonom prípustnej dĺžky trvania väzby v trestnom konaní vrátane konania pred súdom v nadväznosti na trestnoprávnu kvalifikáciu skutkov kladených mu za vinu v tejto jeho trestnej veci.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že v materiálnom zmysle slova ústava vyžaduje, aby rozhodnutie súdu o väzbe zodpovedalo jednak významu zaručenej osobnej slobody a jednak „dôvodom a času ustanovenému zákonom“. Z ustanovenia čl. 17 ods. 5 ústavy je evidentné, že „rozhodnutie“, „dôvody“ a „čas, na ktorý možno vziať do väzby“, tvoria jeden celok. Vzhľadom na to, že „osobná sloboda“ je ústavne garantovaným princípom a „pozbenie slobody – väzba“ je výnimkou z neho, musí úvaha súdu o existencii zákonom ustanovených dôvodov a času väzby v konkrétnom prípade zodpovedať vždy tomuto vzťahu medzi princípom a výnimkou. Vo formálnom zmysle slova ústava vyžaduje, aby súd túto svoju úvahu vyjadril ešte aj spôsobom, ktorý pre rozhodnutie o väzbe ustanovuje zákon.</p> <p>Ústavný súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že trvanie väzby možno v konkrétnom</p>

	<p>prípade ospravedlniť, len ak existujú jasné náznaky skutočného verejného záujmu, ktoré napriek prezumpcii neviny prevažujú nad právom obvineného na osobnú slobodu. Trvanie väzby nad lehotu, ktorá je zákonom ustanovená ako maximálna, už podľa ústavy nemožno v žiadnom prípade ospravedlniť.</p> <p>Ústavný súd mal v danom prípade na pamäti, že sťažovateľ je trestne stíhaný vo viacerých súbežných trestných veciach nachádzajúcich sa ešte v prípravnom konaní alebo už v konaní pred súdom. V týchto súbežne prebiehajúcich/viacerých trestných veciach sa nachádzal vo výkone väzby po dobu niekoľkých rokov, a teda bol vo výkone väzby kumulovane po dlhú dobu.</p> <p>Preskúmajúc argumentačné námietky sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu a v kontexte záverov uznesenia najvyššieho súdu z 22. februára 2012 a judikatúry ústavného súdu ústavný súd konštatoval porušenie sťažovateľom označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, keďže už v čase jeho vydania 16. januára 2012 došlo k prekročeniu celkovej prípustnej doby väzby sťažovateľa nielen v rámci prípravného konania, ale aj celkovej prípustnej doby väzby v celom trestnom konaní. Teda podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí nezohľadnil hľadisko potreby ochrany ústavou a medzinárodnými zmluvami garantovaných základných ľudských práv a slobôd, z ktorých jeho uznesenie zo 16. januára 2012 vybočovalo.</p> <p>Ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a ods. 4 Dohovoru.</p> <p>Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu zo 16. januára 2012. Ústavný súd v súvislosti s týmto návrhom sťažovateľa dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci nie je nevyhnutné, aby využil aj svoju právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, a preto nevyhovel jeho návrhu na zrušenie predmetného rozhodnutia, a to s prihliadnutím aj na tú skutočnosť, že sťažovateľ bol následným uznesením najvyššieho súdu z 22. februára 2012 prepustený z väzby na slobodu.</p> <p>Zohľadniac už uvedené in fine ústavný súd nepovažoval za účelné ani vhodné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, keďže vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv a priznanie náhrady trov konania považoval v okolnostiach danej veci za dostačujúce.</p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p> Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 55/98</p>

Nálezy – prieťahy v konaní:

<p> spisová značka</p>	<p> I. ÚS 159/2012</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Peter Brňák</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález - vyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>22. augusta 2012</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ (fyzická osoba) namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov postupom okresného súdu v konaní o návrhu na zaplatenie istiny s príslušenstvom. Konanie sa začalo v roku 2004.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>1. Pokiaľ išlo o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že predmetom konania bolo rozhodovanie o návrhu na zaplatenie istiny s príslušenstvom, teda po právnej stránke išlo o štandardnú občianskoprávnú vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdництва.</p> <p>2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúvaní spisu nezistil okolnosti, na základe ktorých by sťažovateľ prispel k celkovej dĺžke súdneho konania.</p>

	<p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom konajúceho okresného súdu v predmetnej veci. Sťažovateľ v sťažnosti nekonkretizoval obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným prietiahom v napadnutom konaní, ale poukázal na celkovú dĺžku konania. Ústavný súd konštatoval, že okresný súd v tomto ohľade nepochybné porušil svoje zákonné povinnosti dané mu procesnoprávnymi predpismi (predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom).</p> <p>Konanie na okresnom súde bolo poznačené ako celok neprimeranou dĺžkou konania, neefektívnosťou a nesústredenosťou. Okresný súd za obdobie od 1. januára 2008 až do podania sťažnosti len raz uskutočnil súdne pojednávanie, ktoré odročil a vo veci meritórne nerozhodol. Okresný súd bol viac ako 4 roky úplne nečinný. Ústavný súd prihliadol tiež na to, že predmetná vec bola okresným súdom posudzovaná aj pred 1. januárom 2008.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že aj napriek tomu, že okresný súd ojedinele vykonával procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, uskutočnil pojednávanie a doručoval písomnosti, v posudzovanej veci konal nekoncentrovane a neefektívne a so značnými prietiahmi vo svojej činnosti.</p> <p>Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>V nadväznosti na to a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov.</p> <p>Ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1450 €.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 224/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Milan Lalič</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález - vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>22. augusta 2012</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka (právnická osoba) namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov postupom okresného súdu v konaní o žalobe na zaplatenie sumy z titulu úhrady nákladov, ktoré boli vynaložené na rekonštrukciu predmetu nájmu. Konanie sa začalo v roku 2007.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Ústavný súd konštatoval, že pokiaľ išlo o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom posudzovaného konania vedeného okresným súdom bolo konanie o návrhu sťažovateľky doručenom okresnému súdu 28. mája 2007, ktorým sa domáhala zaplatenia sumy 264 487,28 € s prísl. z titulu úhrady nákladov, ktoré vynaložila na rekonštrukciu predmetu nájmu. Ústavný súd konštatoval, že žaloby tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.</p> <p>2. Správanie účastníkov konania bolo druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietiahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľka mohla prispieť k vzniku prietahov v posudzovanom konaní.</p> <p>3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prietiahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci. Ústavný súd konštatoval, že v posudzovanom konaní okresného súdu, ktoré trvalo v tom čase už viac ako 5 rokov a stále v nebolo právoplatne skončené, došlo k viacerým pochybeniam. Okresný súd na návrh sťažovateľky nevydal predbežné opatrenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (o návrhu podanom 17. júla 2007 okresný súd rozhodol 31. októbra 2007), v konaní je možné ustáliť dlhšie obdobie</p>

	<p>nečinnosti okresného súdu (od 27. novembra 2009 do 18. októbra 2010) a jeho neefektívnu činnosť (oneskorené zasielanie výziev účastníkom konania, postupnosť vo vybavovaní návrhov a odročovanie pojednávania).</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že s ohľadom na uvedené skutočnosti nebolo možné dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy za ústavne akceptovateľnú, a preto ústavný súd dospel k záveru, že uvedené právo sťažovateľky bolo porušené.</p> <p>Ústavný súd od príkazu okresnému súdu vo veci konať bez prietáhov upustil, keďže podľa zistení ústavného súdu okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 29. júna 2012 vo veci rozhodol rozsudkom.</p> <p>Ústavný súd považoval priznanie sumy 1 500 € sťažovateľke za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: Mgr. Tomáš Majerník

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.